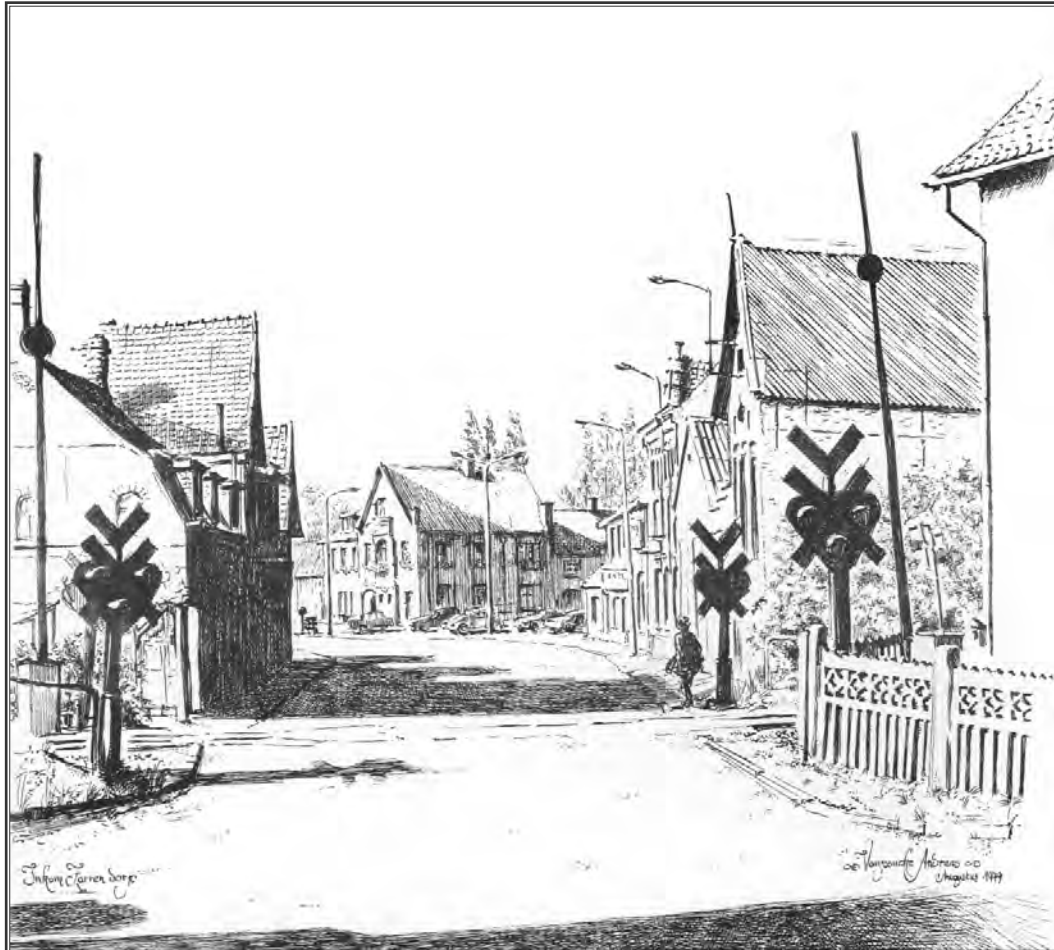

Vlaams Centrum voor Genealogie en Heraldiek

België - Belgique
P.B.
8610 Kortemark
P 508209

MEDEDELINGEN

Afgiftekantoor: 8610 Kortemark
jaargang 27, 2008, nr. 4 - verschijnt driemaandelijks
Verantw. uitgever: Denise Cool, Kronevoordestraat 2A, 8610 Handzame

Met steun van de
Vlaamse overheid

VCGH

Kronevoordestraat 2A
B-8610 Handzame

Tel. 051 56 74 79
Fax 051 57 14 45
PR 000-1579885-46

www.vcgh.be

E-mail: vcgh@scarlet.be

Openingstijden
maandag t/m vrijdag
9 - 12 uur / 13 - 17 uur

Tekening cover:
Inkom Zarren Dorp: Andreas Vanpoucke

LIDMAATSCHAPSBIJDRAGE 2009

Voor **2009** wordt de bijdrage van **17,50 euro** behouden.

buitenland: + 10,00 euro verzendkosten.

étranger: 10,00 en plus pour frais d'envoi.

Wij vragen u beleefd
het lidgeld, met bijgevoegd overschrijvingsformulier,
te willen overschrijven op rekeningnummer 000-1579885-46
van het Vlaams Centrum voor Genealogie en Heraldiek

Voordelen van het lidmaatschap:

kosteloze en onbeperkte raadpleging van microfiches, tijdschriften en boeken
(niet leden betalen **3,00 euro** per bezoek)

gratis abonnement op ons driemaandelijks 'Mededelingenblad'.

Met oprechte dank bij voorbaat.

LEES IN DIT NUMMER :

VCGH	lidmaatschapsbijdrage 2009	blz. 74
VCGH	Voorzitterswissel	blz. 75
Nikolaas Willaert en Dries Sticker	Cyriel Deruytter	blz. 77
José Van Slembrouck	Kwartierstaat Gaspar Van Slembrouck	blz. 87
	Kwartierstaat Maria Gevaert	blz. 88
Joris Lamon en Michel Lowie	Handzaamse jaargedachtenissen en een stukje dorpsgeschiedenis deel 5	blz. 89
VCGH	Inhoud 27 ^{ste} jaargang 2008	blz. 92

Prof. dr. Lambrecht geeft na 30 jaar voorzitterschap van het VCGH de fakkel door aan Peter Bentein

VOORZITTERSWISSEL EN WIJZIGING IN DE RAAD VAN BESTUUR EN DE ALGEMENE VERGADERING VAN HET VCGH

Op 1 oktober 2008 werd in het Vlaams Centrum voor Genealogie en Heraldiek in Handzame (VCGH), een nieuwe voorzitter gekozen. Ook gebeurden er consistente wijzigingen binnen de algemene vergadering en de raad van bestuur.

Na dertig jaar voorzitterschap (1978-2008) vond professor dr. Daniël Lambrecht, ondertussen 75 jaar geworden, dat de tijd rijp geworden was voor opvolging en verjonging. Van bij het begin van de oprichting van het VCGH in 1978 was hij betrokken bij de uitbouw van een familiekundig documentatiecentrum. Ook zorgde hij er voor dat het VCGH een plaats vond in het oude gemeentehuis van Handzame en, door zijn tussenkomst, kon het Centrum enkele jaren later verhuizen naar de prachtig gerestaureerde pastorie van Handzame.

Als voorzitter van het VCGH werd professor Lambrecht in 2002 gekozen tot ondervoorzitter van de koepel Genealogie en Heraldiek (SVVF). Tijdens zijn mandaten heeft hij op iedereen indruk gemaakt door zijn aangenaam profiel, zijn gediendigheid en zijn correct consequent handelen. Voor zijn goede adviezen en zijn deskundigheid danken het bestuur en het personeel hem dan ook van harte. Ondertussen blijft prof. Dr. Lambrecht lid van de raad van bestuur van het VCGH. Sinds kort is hij vereremerkt met de titels van 'erevoorzitter van het VCGH' en 'ereondervoorzitter van het SVVF'.

De raad van bestuur van het VCGH koos op 1 oktober Peter Bentein als nieuwe voorzitter van het VCGH. Viviane Bauwens volgt Edgard Seynaeve op als ondervoorzitter. Laatstgenoemde

blijft wel actief in de raad van bestuur. Viviane wordt in de toekomst ook de adjunct van de nieuwe voorzitter. Maurits Messeyne werd gekozen tot penningmeester in opvolging van Wilfried Devoldere, die uit de raad van bestuur ontslag nam omwille van zijn functie als voorzitter van het SVVF. Nieuwe leden van de raad van bestuur zijn: Guido Blondeel en Ignace Lowie. Omwille van hun gevorderde leeftijd hebben Lieve Denys en Joris Lamon, voorheen nog lid van de raad van bestuur, besloten voortaan enkel deel uit te maken van de algemene vergadering.

EDGARD SEYNAEVE

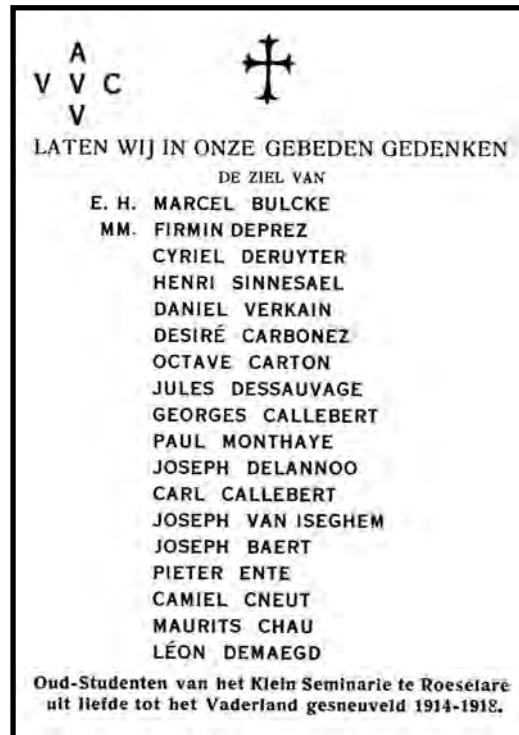

Peter Bentein

geboren in 1962 in Roeselare,
licentiaat in de geschiedenis, KU Leuven, 1985,
geaggregeerde bibliotheekwetenschappen,
Brugge, 1992,
leraar geschiedenis Klein Seminarie Roeselare
van 1987 tot heden,
bibliothecaris gemeente Kortemark van 1998
tot heden,
bestuurslid van het VCGH sinds 2004.

De kleine mens in de Grootte Oorlog : Cyriel Deruytter

Tijdens het schooljaar 2007-2008 werkten 40 leerlingen van het 5^e middelbaar van het Klein Seminarie van Roeselare aan een vakoverschrijdend project Nederlands – geschiedenis rond het thema van de Eerste Wereldoorlog. Uitgangspunt was een herinneringskaartje dat onmiddellijk na de Eerste Wereldoorlog door het Klein Seminarie werd uitgegeven en dat alle namen van de gesneuvelde oud-leerlingen vermeldde.

<p>Indien het tarwegraan in de aarde niet valt en sterft, zoo blijft het alleen; maar indien het sterft, zoo brengt het veel vrucht voort.</p> <p>(Ev. H. JOANNES, XII, 24).</p> <p>Zoovelen van Vlaanderens zonen zijn dood ! O duurzame dooden, als dageraadrood Rees steigrend de pracht van uw leven ; Een lachende jeugddroom omstoeide uw gedacht En heerlijk waart gij in uw groeiende kracht, Maar grooter voorwaar in uw sneven.</p> <p>—</p> <p>Zij stierven zoo ijslijk aan Vlaanderens front, Waar glorie van eeuwen zoo tragisch verzwond Met doodsstrijd van Vlaanderens zielen ; Zij leefden doorwond uit, in 't vreemde verspreid, Door lijdensgeduld dan nog weidscher gewijd, Ons broeders die strijdende vielen.</p> <p>—</p> <p>O Vlaandren, ellendig en arm en vol nood ! Ontelbaren stierven den heiligen dood Met u en voor u zonder klagen, En waar zulk een liefde ten dood heeft bemind Ligt zegen in 't offer die alles verwint En nieuwe grootheid doet dagen.</p>	<p>Ze ontvielen aan Vlaandrens geestdriftige jeugd, Zij, helden van koenheid, zij, beelden van deugd, Als Vlaanderen was door de tijden ; Zij streden zoo rein tegen onrecht en hoon En dachten aan hemel en Vlaanderens schoon In 't sterven vol zalig verblijden.</p> <p>—</p> <p>Zoo stierf groot in liefde het vlaamsche geslacht. Zijn roem en zijn dood houdt er eeuwig de wacht Dat geen 't land ooit make te schande ; En maakt dat gij, Vlaandren, in nakenden tijd Herleeft door hun streven en schooner nog zijt En 't heerlijkste wordt aller landen !</p> <p>— ❖ —</p> <p><i>Dit is mijn gebod, dat ge elkander beminnen moogt gelijk Ik u bemind heb. Grootere liefde heeft niemand dan deze ; dat hij zijn leven aflegge voor zijne vrienden. Ev. H. JOAN. xv, 12-13.</i> <i>Ontfermt u mijner, gij ten minste die mijne vrienden waart.</i></p> <p>Mijn Jesus, barmhartigheid ! (300 d. afl.)</p> <p>—</p> <p>Druk. De Brauwer-Roelens, Ooststraat, 96.</p>
--	--

De naam van elke gesneuvelde oud-leerling werd aan twee leerlingen toegewezen. Het was de bedoeling dat de leerlingen zo grondig mogelijk het (korte) leven van de oud-leerlingen zouden reconstrueren, met bijzondere aandacht voor de oorlogsjaren. Hiertoe was bronnenonderzoek nodig. De leerlingen werden naar de gemeentearchieven gestuurd en er werd een bezoek aan het archief van het Legermuseum georganiseerd. In bibliotheken werd de oorlogsliteratuur geconsulteerd. Het resultaat moest een keurige biografie worden met een degelijk bibliografisch apparaat.

Wat hier voorligt is het werkje van Dries Sticker uit Hooglede en Nikolaas Willaert uit Roeselare, beiden leerlingen van de 5de Latijn-Wetenschappen. Zij kregen de opdracht het leven te beschrijven van Cyriel Deruytter uit Zarren.

Graf van Cyrille Deruytter op de Belgische militaire begraafplaats te Houthulst
Links Dries Sticker en rechts Nikolaas Willaert. Foto 10 november 2008

De Eerste Wereldoorlog is voor jongeren van deze generatie een verhaal van een eeuw geleden en beroert nog nauwelijks. Maar hier wordt het verleden opnieuw levend : Cyriel Deruytter was even oud als de jeugdige onderzoekers van vandaag. De gruwel van de oorlog werd zijn deel, de dood het onverwachte en abrupte einde. De redactie vond het de moeite om dit voorbeeld van levend geschiedenis onderwijs in ons tijdschrift op te nemen.

CYRIEL DERUYTTER

door Nikolaas Willaert en Dries Sticker

Inleiding

Oorlog, een donkere tijd. Hoewel de geschiedenis van de mensheid er vol van zit, zullen we er nooit aan wennen, zullen we nooit kunnen aanvaarden wat voor kwaad het met zich meebrengt. “Inter arma silent leges” (onder het wapengeweld zwijgen de wetten)¹. Wanneer we weten dat heel wat mensen vertrouwd zijn met deze uitdrukking, maakt dit het des te moeilijker voor ons om te begrijpen dat wij als sociale wezens al onze principes en wijsheden over boord gooien, en ons toeleggen op het uitmoorden van onze medemens.

Politieke en territoriale conflicten hebben zich al reeds millennia lang in onze samenleving genesteld. En ook nu nog lijkt vrede niets meer dan een schim te zijn, iets onbereikbaar dat zich steeds verder en verder lijkt te distantiëren. De Twintigste Eeuw zal zonder twijfel de geschiedenisboeken ingaan als de zwarte eeuw van de wereldoorlogen. De Eerste Wereldoorlog (1914-1918) werd de eerste grote krachtmeting tussen de militaire kolossen van de moderne tijd. Mannen verlieten hun vertrouwde omgeving en ruilden die in voor het front. Het zijn deze mannen die wij willen herdenken, zij die vochten voor de vrede, voor hun toekomst, onze toekomst.

Éen van hen was de Zarrenaar Cyriel Deruytter, een jonge knaap die zich zonder militaire ervaring, in de donkere schaduw van de oorlog begaf. Hoewel hij nog niet geproefd had van de vruchten des levens, besloot hij ten strijde te trekken voor zijn vaderland. Vandaag de dag is het voor ons de normaalste zaak dat jongeren reeds op een jonge leeftijd voor een lange tijd hun vertrouwde omgeving verlaten. We kunnen ons dan ook moeilijk voorstellen hoe hard het moet zijn geweest voor een 21-jarige man om zomaar alles achter te laten in een tijd waar gezin en familie centraal stonden. Daarom willen wij er voor zorgen dat hij niet zomaar vergeten wordt.

Het gezin Deruytter

Op 5 mei 1894 stelt Karel Deruytter met trots de geboorte voor van zijn zoon Cyriel aan wie moeder Pharailde twee dagen eerder het leven geschonken had. Cyriel Deruytter groeide op in een zeer vrome familie in het kleine West-Vlaamse dorp Zarren. Vader Karel Deruytter was er koster en onderwijzer en had ongetwijfeld een voorbeeldfunctie binnen de kleine gemeenschap van Zarren. Zolang op de Koordhoek een vrije school bestond was Karel er hoofdonderwijzer. Nadien werd hij hulponderwijzer in de gemeentelijke jongensschool. Tevens was hij hulponderwijzer in de adultschool (zondagschool) die opgericht werd om kosteloos onderwijs te verschaffen aan jongens van de gemeente die ouder waren dan 14 jaar. Bij de oprichting ervan werden de leerlingen in twee groepen gesplitst. De eerste groep werd begeleid door Beni Vanhauete, die instond voor de namiddagschool, terwijl Karel de tweede groep ontving in een avondschole. Deze school werd echter anderhalf jaar na opening door de gemeente gesloten uit ‘spaarzaamheid’. De geestelijkheid reageerde hierop door een nieuwe adultschool op te richten, met aan het hoofd opnieuw Beni Vanhauete, en Karel als hulponderwijzer. In het algemeen kunnen we dus stellen dat het gezin zeker enig aanzien genoot, aangezien de vader meerdere gerenommeerde functies had binnen de dorpsgemeenschap. Bovendien was moeder Pharailde gekend als uitbaatster van een kruidenierszaakje.

Toch was het plaatje van Cyriels gezinsleven zeker niet allemaal ‘rozengeur en maneschijn’. Het gezin kende immers heel wat opdooffers. Meerdere keren werd het gezin getroffen door het overlijden van nog jonge broertjes en zusjes. De tragedie werd compleet toen moeder Pharailde stierf in het kraambed in 1905. Die dag veranderde het gezinsleven definitief. Karel werd ziek van verdriet en moest korte tijd na de dood van zijn geliefde vrouw afstand nemen van zijn functie als onderwijzer, het beroep dat hij vele jaren met zoveel plezier had uitgeoefend.

Zarren in de Eerste Wereldoorlog

Na de val van Antwerpen op 10 oktober 1914, trok het Belgisch leger zich definitief terug achter de IJzer. Hier maakten de soldaten voor het eerst kennis met een totaal nieuwe manier van oorlogsvoering, de loopgravenoorlog. Het was een totaal nieuwe tactiek, die aanvankelijk effectief leek, maar voor de soldaten een ware marteling en een leven in ontbering betekende. Zarren werd voor het eerst bezet op

15 oktober 1914. Na een nederlaag in Diksmuide op 18 oktober trok het Duitse leger zich even terug, maar op 20 oktober 1914 nam het Zarren definitief in. Tot 1917 was het, op enkele verdwaalde vliegtuigbommen na, relatief rustig in Zarren. Pas bij de Derde Slag om Ieper werd Zarren compleet van de kaart geveegd.

Cyriel Deruytter in het leger

Tussen 1912 en 1914 volgde Cyriel les in het Klein Seminarie te Roeselare. Het Klein Seminarie was een zeer invloedrijke katholieke school waar de leerlingen werden voorbereid op een eigenlijke priesteropleiding. Cyriel volgde hier les in het derde, vierde en vijfde middelbaar. Over het algemeen kunnen we stellen dat Cyriel een goeie leerling was. Voor de meeste vakken scoorde hij goed tot uitstekend en de leerkrachten beloonden hem meermaals met 'naprijzen' wegens zijn goed gedrag².

Hoogstwaarschijnlijk kwam Cyriel hier voor het eerst in contact met het leger. Ook hier kwamen, net als in alle andere scholen, ronselaars om leerlingen te rekruteren. Toen de oorlog voor de deur stond, ging de nationale strijdmacht immers over tot een massale rekrutering. Ronselaars werden uitgestuurd naar fabrieken, kerken, scholen en marktpleinen, om er zoveel mogelijk jonge, strijdlustige knapen te ronselen. Onder de bevolking heerste nog een sterk geromantiseerd beeld van de oorlog. Niemand wist wat voor gruwel er zich de komende jaren zou afspelen in de kilometers lange loopgraven. Dit geromantiseerde beeld zorgde ervoor dat in combinatie met sterke vaderlandsliefde een groepsdruk op de jongens ontstond waardoor ze zich bijna verplicht voelden om zich aan te melden. Wie zich niet aanmeldde werd bekeken als een lafaard, en zou er later niet meer 'bijhoren'. Na het schooljaar 1913-1914 verliet Cyriel dan ook het Klein Seminarie om richting front te trekken³.

Cyriel meldde zich aan in het leger op 15 januari 1915. Hij kreeg zijn opleiding in Fécamp, een regio in de Haute-Normandie. Volgens zijn militair dossier was Cyriel 1,69 m groot, had hij blauwe ogen, een kleine mond, een lage kin en blonde haren⁴. Vanaf 18 januari was Cyriel actief en vanaf mei 1915 trad hij toe tot het eerste regiment van Jagers te voet, 1ste bataljon, 1ste Compagnie. Zijn stamnummer was 28545. Gedurende 3 jaar 4 maanden en 15 dagen was Cyriel actief aan het front, hij maakte echter nooit promotie, maar behaalde wel 5 veld- of frontstrepen⁵.

Modèle B (recto)
(Art. 3.)

N° 28545
REGISTRE MATRICULE

Feuillet matricule et de punitions

le nommé **Deruytter - Guille - Arville**

Nom	<i>Charles</i>	Vierge	<i>ouais</i>
Prénoms	<i>Van Coullie - Pannicola</i>	Teint	<i>jaune</i>
N ^o à	<i>Zarren</i>	inclinaison	
Province de la	<i>Flandre occidentale</i>	hauteur	<i>1,69</i>
Le	<i>3 mai 1894</i>	largeur	<i>Blond</i>
Dernière résidence	<i>Zarren</i>	Age	
Province de la	<i>Flandre occidentale</i>	denture	<i>égale</i>
Taille d'un mètre	<i>0,69</i> millimètres.	forme	<i>écarrée</i>
Profession antérieure	<i>tailleur</i>	largeur	
		Revue	<i>bonne</i>
		Lèvres	<i>normal</i>
		Menton	<i>bas</i>
		Chenille	<i>blonde</i>
		Sourcil	
		Signes particuliers	

Le *15 Janvier* 1915 incorporé comme militaire de *944*, réparti à
le *11 Janvier 1915 au 1er bataillon*

Entrée au corps.
Fin des services.

Punitions antérieures.

GREYARDS DE FRONT			
1. du 15-1-1915	6. du 15-1-1915	7. du 15-1-1915	8. du 15-1-1915
2. du 15-1-1915	9. du 15-1-1915	10. du 15-1-1915	11. du 15-1-1915
3. du 15-1-1915	12. du 15-1-1915	13. du 15-1-1915	14. du 15-1-1915
4. du 15-1-1915	15. du 15-1-1915	16. du 15-1-1915	17. du 15-1-1915
5. du 15-1-1915	18. du 15-1-1915	19. du 15-1-1915	20. du 15-1-1915

insignes, distinctions d'éclat, distinctions honorifiques, citations.

insignes judiciaires (condamnations, instruction, libération, remise et réduction de peine).

Modèle B (recto) - 1913

STRIJDERFONDS

VRAGENLIJST betreffende het vaststellen der rechten van den strijder op het voordeel der w. van 25 Augustus 1920, die een bijk. van danbaarheid toekent aan de militairen van den oorlog 1914-1918.

Deze vragenlijst dient ingevuld te worden door ieder rechtzittende die in den loop van het tijdperk, begrepen tusschen 1° Augustus 1914 en 11 November 1918, gemobiliseerd werd en moest vervolgens gestuurd worden hetzij rechtstreeks, hetzij door tusschenkomst van eenen Oud-Strijdersbond, aan den Secretaris van het "STRIJDERFONDS", Weststraat, 2, Brussel.

Voor de gestorven of vermiste militairen dient de vragenlijst ingevuld te worden door de weduwe of door den erfgename in rechte, opgaande of dalende lijn.

5114

(De verzoeringen vermijden)

Naam en voornamen: *Deruytter Cyriel - Louis*

Grand en Stand: *Soldaat 2^e klas*

Plaats en datum van geboorte: *Barren, 3 mei 1894*

Nationaliteit: *Belg*

Justi adres (1): *Gemeente (gehuic) - Ossenweld te West-Roosebeke, Straat en nummer - Barren (Dorpplaat) - den 29 september 1918.*

Burgerlijke stand: *Ongehuwd, getuud, aantal kinderen - Ongehuwd, weduwnaar of gescheiden met het aantal kinderen ten laste:*

Naam en voornamen. Ouderdom beroep: *Vader: Charles Deruytter, gemeente - Staden, 8 Juli 1867, Barren. Bij leg. 15 Januari 1920 in Kéany 30° Mai 1915 (maai te front bij te 7e Regiment Jagers te Bruch in Belpajon 1° Compagnie - Ossenweld te West-Roosebeke den 29 September 1918.*

Dienststaten tusschen 1° Augustus 1914 en 11 November 1918 (3): *Bekomen graden; overplaatsingen, in de volgorde der datums. Eensden waartoe de gemobiliseerde behoort heeft. Dienste vermeld: het tijdperk van gevangenschap of internering, de datums waarop hij met verlof zonder soldij werd geplaatst of tot reforme voorgesteld en opkruis in de getalsterke werd opgenomen. De buiten Belgisch grondgebied bezette kantonnementen opgeven.*

Regiment, korps of inrichting waartoe de gemobiliseerde behoort: *Gesneuveld - 29-9-1918.*

Begeert gij het aandeel van den strijder te ontvangen: *Ja*

Opgelopen veroordeelingen: *Ja*

Aantal frontstrepes die U werden toegekend: *vrij*

Indien de militair invalied is moet hij het ten honderd zijner invaliditeit opgeven: *300%*

Bedrag der ontvangsten: *Begittiging van 300 frank. voor 't herstel der haardslede. van 't Comité "Hulp en Bescherming".*

Bond of groepering van Oud-Strijders waarvan gij lid zijt: *S.O.S.*

Gezien voor wetting van 't handteeken van Te *L. Deruytter* den 19 NOV 1920 die tot het gemobiliseerd leger heeft behoord. *Charles Deruytter* Ech en waarachtig verklaard (4) *L. Deruytter* Hulpkeizer van des rechtzittende:

De Burgemeester: *L. Deruytter*

Eigij die getuuden:

(1) Men dient des secretaris van 't Strijdersfonds, Weststraat, 2 Brussel, onmiddellijk van elke afzenderverandering kennis te geven.

(2) De noodige vermeldingen oorspronk. De weduwe of de rechtzittende erf gezamen moeten de noodige stukken bijbrengen waartoe namen raaken ditken laten van bekendheid.

(3) In de afstemming dienen namslij, vermeld de datums der inhertentiening, of der teltijding in een tusschenrichting van gevang. vover veroordeeling, evenals de datums der overlijden stelling of de datum waartoe de rechtzittende is overlijden.

FEUILLET DE PUNITIIONS

Modèle B (revue). (Art. 154.)

DATES	PAR QUI INFLIGÉES	PUNITIIONS ET MESURES DISCIPLINAIRES	MOTIFS
1915			<i>En service actif le 15 Janvier</i>
			<i>En substitution au 1° de la 1° RR</i>
			<i>Provis. de substitution le 14 mai</i>
1916			<i>1° tirons de front le 10 mai</i>
			<i>2° tirons de front le 10 novembre</i>
1917			<i>3° tirons de front le 15 mai</i>
			<i>4° tirons de front le 14 novembre</i>
1918			<i>5° tirons de front le 11 mai</i>
			<i>En substitution au 9° de la 1° RR le 11 mai</i>
			<i>Provis. de substitution le 14 septembre</i>
			<i>tue au combat de Paterpelle le 28 d'oct.</i>

De dood van Cyriel

Geloofd zij Jezus-Christus! Amen.

†

ZALIGE GEDACHTENIS

van

CYRIEL DERUYTTER,

Soldaat bij het Belgisch leger.

zoon van

Karel en van wijlen Pharaïde Van Coillie,

geboren te Zarren dan 3 Mei 1894 en gesneuveld op het Veil van eer, te West-Roosebeke, den 29 September 1918.

Lid van de Broederschapen van het H. Hart en van de H. Barbara.

God besceefde den vader en Hij sprak: noem uw kind dat gij zoo lief hebt en brengt het mij ten offer. O Heer, dat uw wil geschiede! Gij hadt ons dien zoon gegeven tot onzen troost en ons geluk. Gij vraagt hem weder... Wij gaven hem U terug, maar ons herte is van droefheid veracheend.

Cyriel was een deugdzaam en roetheedige jongeling die opgroeide in wijsheid en in jaren. Door zijner minzamen omring was hij de genegenheid van allen die hem kenden. Bij het leger bleef hij steele getrouw aan zijne kerstelijke opvoeding. Zijn christelijk geloof beïnvloedde in woorden en in werken, vrij van alle menschelijk opsicht.

Vaartwel, geliefde vader, beminde Broeders en Zusters; de goede God vraagt u een groot sacrifice; draagt het hem op gelijk ik zelf uit liefde voor Hem gedaan heb. Dank voor al awe liefde, voor al awe zorgen voor mij, voor al het geluk dat ik in uw midden gemaakt heb. Dat de Heer u daarvoor overvloedige beloonen.

Zoete Hertin van Jezus en Maria,

weet mijn toevlucht. **330 dagen af.**

Drakk. R. Luysterman-Lemaire, Ninova.

Cyriel Deruytter sneuvelde op 29 september 1918, zes weken voor de wapenstilstand, tijdens het eindoffensief. Dat werd ingezet eind Augustus, begin september 1918. Toen kwam er opnieuw meer beweging aan de Zuidkant van de Ieperboog. Britse en Amerikaanse troepen hadden de Kimmelberg kunnen heroveren, en in die dagen werd ook Nieuwkerke, Wulvergem en Voormezele door de Geallieerden heroverd. De Duitse troepen moesten heel wat terrein prijsgeven, en rond Mesen lag het front weer bijna op dezelfde plaats zoals het in de drie jaar durende 'stellingenoorlog' had gelegen. Het moraal bij de geallieerde troepen steeg, en iedereen keek uit naar het eindoffensief dat van start zou gaan op 28-29 september. De laatste week voor het offensief tastten de Britten al delen van de Duitse linies af door gerichte aanvallen uit te voeren. Dit deden ze vooral om de kracht van de verdediging te testen. Deze aanvallen werden met succes afgerond, en de eerste linies werden vlot ingenomen. Op 28 september 1918 was het dan eindelijk zo ver. De Belgen vielen vanaf het noorden van de weg Ieper-Zonnebeke aan, en de Britten vanaf het zuiden. De eerste 2 dagen verliep alles vlot, vestingen als het bos van Houthulst, die toch als sterk beschouwd werden, werden zonder al te veel moeite ingenomen. Vooral in de streek rond Dadizele boekte men snelle vooruitgang, en men bereikte de weg Menen-Roeselare. Aan de westkant van Westrozebeke ging het echter heel wat moeilijker. De geallieerden stotten op een hevig verzet van de Duitsers nabij de 'Zeugeberg'. Na heel wat verliezen geleden te hebben, slaagden de Belgen erin hun linies

te verleggen tot aan de westrand van Roeselare. Hier viel het offensief tijdelijk stil. Men moest wachten op de artillerie die nog moest verplaatst worden. Dit was vooral nodig omdat de Belgen hier op een serieus obstakel gestoten waren, namelijk de goed gecamoufleerde "Flandern 2 Stellung".

Op 14 Oktober startte het tweede deel van het offensief. Roeselare, één van de belangrijkste aanvoerstedes van de Duitsers, werd ingenomen. Vooral de Franse troepen hadden hier een belangrijk aandeel in. Hierna richtten de Geallieerden hun pijlen op het kustgebied. De bedoeling was om zo snel mogelijk de Duitse havens in te nemen. Vooral de Britten wilden dit, aangezien de Duitse onderzeeërs al lange tijd hun vloot teisterden. Op 16 oktober overschreden de Belgen de IJzer en op 5 dagen tijd was het gehele noorden van West-Vlaanderen bevrijd. Nu dit gelukt was, richtten de geallieerden zich op de vlaktes van de Schelde en de Leie. Cyriel Deruytter stierf dus al op de 2de dag van het offensief in de streek rond Westrozebeke, waar zoals eerder gezegd door de Belgische troepen een bloedige strijd geleverd werd met de Duitsers op de 'Zeugeberg'. Hij was slechts één van de vele soldaten die daar sneuvelden.

Heldhaftige ziel

Na de oorlog werd een reeks brochures uitgegeven onder de gemeenschappelijke titel "Heldhaftige Zielen". Het betreft meestal korte biografische schetsen van gesneuvelde jongelingen in streng katholieke zin. In het nummer 8 van de reeks, uitgegeven in februari 1922, beschrijft aalmoezenier Hendrik De Grootte het leven van Cyriel Deruytter. De biografie lijkt nogal geromantiseerd. Wanneer Cyriel Deruytter aankomt bij de Eerste Jagers te voet, dan is zijn eerste ontmoeting voorzien voor de

aalmoezenier, of priester. Deze ziet al van het eerste ogenblik dat Cyriel een dapper soldaat en een wijze jongeman is. Volgens de auteur muntte Deruytter al in het St.- Aloysiusgesticht te Diksmuide en het Bisschoppelijk college van Roeselare uit door beminnelijke godsvrucht, hard werk en voorbeeldige dienstwaardigheid. Cyriels doel in het leven was priester worden en de oorlog mocht slechts een onderbreking zijn in deze droom. Deruytter had de ambitie om na de oorlog missionaris te worden.

Als soldaat komt Deruytter aanvankelijk niet in gevaarlijke posities. Zijn geloof is een steun in moeilijke momenten : "In de moeilijke uren van den dienst kwam hem de gedachtenis te binnen aan den goddelijken Heiland..."⁶ Nooit heeft hij geklaagd, nooit heeft hij een taak geweigerd. Toen de legerleiding besloot om de beste soldaten te laten promoveren, weigerde Deruytter omdat hij gekozen had om gewone soldaat te zijn en geen officier. Als oppasser bij de aalmoezenier kreeg hij de gelegenheid elke dag de mis bij te wonen en de communie te ontvangen. Ondanks zijn bevoorrechte positie bij de aalmoezenier bleef Cyriel Deruytter zeer geliefd bij de soldaten en officieren van zijn regiment. Hij steunde hen materieel en moreel en bemiddelde voor Lourdesbedevaarten voor medesoldaten. Voor veel ongeletterden werd Deruytter een vertrouwenspersoon die voor hen optrad als leraar en schrijver. De soldaten voelden zich goed bij Cyriel. In die eenvoudige jongen van het platteland vonden ze iets nobels, iets voornaams, iets aantrekkelijks. De "Aalmoezenier" zond Cyriel soms met verlof bij vrienden in Frankrijk, en die mensen waren zo tevreden met Cyriel dat ze verlangden naar zijn terugkomst.

Later bood Cyriel Deruytter zich ook aan als ziekenverzorger : "Zie... Zie... daar valt Cyriel op de knieën

naast den zieltogende... Wat komt gij hier doen? Ziet gij het gevaar dan niet? - Ja, dat zie ik wel... Maar haddet gij er in moeten blijven, wie zou u weergebracht hebben?"⁷ De legeroverheid beloonde Deruytter

voor zijn moed en toewijding met verschillende eretekens. Cyriel Deruytter had een groot ontzag voor zijn aalmoezenier. Het spreekt dan ook voor zich dat hij zeer aangeslagen was toen de aalmoezenier in 1918 met een schotwonde in de arm werd binnengebracht in de ziekenboeg. Een amputatie van de arm was onvermijdelijk, waardoor de aalmoezenier werkonbekwaam werd verklaard, en Deruytter zijn grootste vriend aan het front verloor.

Net als iedere andere soldaat verlangde Deruytter naar het einde van de oorlog. Omdat hij na de oorlog zo snel mogelijk zijn studies wilde verderzetten probeerde hij zijn kennis op peil te houden door op elk mogelijk vrij uur te studeren. In mei 1918 werden de studenten naar De Panne gestuurd om zich voor te bereiden op de examens. De resultaten waren zeer gunstig voor Deruytter. Hij werd gerangschikt bij de meest bekwame leerlingen. Bij zijn terugkeer werd hij dan ook als een held ontvangen in het regiment. De vaandels waren gedecoreerd, en er werd, op een serene manier weliswaar, feest gevierd.

Het offensief en de dood

Kort na zijn terugkeer was er vraag naar enkele brancardiers, en Deruytter aanvaardde deze job met veel plezier. Op 26 september 1918 woonde hij samen met de andere brancardiers nog de misviering bij. Er werd om steun gebeden bij de geplande aanval van 28 September. Enkele minuten voor het begin van de veldslag, ontmoette Cyriel Deruytter de paters De Voghel en Burton in een huisje dat in puin lag. Er wordt verteld dat net op het moment dat Cyriel het huisje had verlaten, er een bom insloeg die beide paters doodde.

Cyriel Deruytter deed als brancardier meer dan zijn plicht. Vaak sprong hij in ter hulp van andere regimenten, soms tot ergernis van zijn aalmoezenier. Zijn laatste woorden waren een excuus voor zijn ijver : "Dat is waar, Pater! Het zal de laatste gekwetste zijn, dien ik nog voor een andere groep verdraag." Met deze woorden vertrok Cyriel, en 2 minuten later...: "Gauw, Gauw! Heer Aalmoezenier! Cyriel..."⁸ Cyriel Deruytter werd op 29 september 1918 in Poelkapelle door een houwitser in de borst dodelijk getroffen.

MINISTÈRE DE LA GUERRE
1er BUREAU GÉNÉRAL
1er BUREAU
N° 367 661
ANNEXE

Le Ministre de la guerre a l'honneur de
N° 19 SEPTEMBRE
INDICATEUR GÉNÉRAL de son message: *faire connaître!*

INDICATEUR N° 1117
ENTRÉ le 16.9.18
SORTI le 18.9.18

DEMANDE	RÉPONSE
<i>Il est à la certitude que le soldat Deruytter, Cyriel, soldat, a été tué à Poelkapelle le 29.9.18. Dans l'affirmative, je prie de lui communiquer sa position à l'intéressé.</i>	<i>Suivant la mutation de la C^o, le militaire a été tué le 29-9-18. Je n'ai pas encore reçu la confirmation de la mort de ce militaire. N° 367/47 de la matricule Deruytter, Cyriel, soldat, Matricule 1914.</i>

Par Ordre
Le Directeur Général Hommes
P. Adèle

Le Commandant
H. Lefebvre

In Zarren heerste heel wat onzekerheid over de dood van Cyriel. Zijn vader Karel Deruytter had een bericht gekregen dat zijn zoon zou zijn gesneuveld, maar het duurde nog maanden vooraleer hij de officiële bevestiging van het overlijden kreeg. Het bewijs hiervan zijn de vele brieven die hij schreef naar het kabinet van oorlog. Sommigen zeggen dat iemand dierbaars verliezen het ergste is wat iemand kan overkomen, maar de onzekerheid over een vermiste persoon schijnt nog 1000 maal erger te zijn...

MINISTERIE VAN OORLOG

Algemeen Secretariaat

1° Algemeen Bestuur

PERSONEEL EN WERVING

AFDEELING WERVING ONDERWIJS

Bestuur van den Rekendienst en van den dienst der Gelden

Inlichtingsbureau

Dienst der Militaire Grafsteden

Plaatsvervangingskas

Algemeen Bestuur der Militaire Gebouwen

BESTUUR VAN HET BEHEER en van de MILITAIRE VERSTREKINGEN

Algemeen Bestuur der Pensioenen en Hulpgelden

Bestuur

Afdeling

3° Bureau

Sectie

N° 36/P/6612

Bijlage

Antwoord op brief verzoekschrift, nummer aanvraag van

Brussel, den 3 October 1919

Den Heere *Deruytter*
H. Deruytter
-Mevrouw te *Leuven*
(Gij Diermunde)

Mijnheer, Mevrouw,
Heer Burgemeester, Volksvertegenwoordiger,

Ik heb de eer u te laten weten, dat uw zoon, de soldaat Deruytter, Cyriel, geb. van het 1° Regiment, toenmalig vóór den vijand getrouwd, zal opgenomen worden in een aanstaand Koninklijk Besluit waarbij toekening, na zijner dood van het kruis van Ridder der Orde van Leopold II met palm en het Oorlogskruis. Bovendien dit besluit door den Monitor zal afgekondigd zijn geweest. Het bestaat van een behoorlijk gewettigd bewijsstuk, waarmede blijkt dat u en uw vader van den overledene tijd, de jussels deze onderscheidingen kunnen bekomen.

Ge lief, Mijnheer, Mevrouw, Heer Burgemeester, Volksvertegenwoordiger, de uitdrukking mijner dankbaarheid te aanvaarden.

Entré le : 9.10.19
Sorti le :

Le traducteur,
F. R.

De Minister van Oorlog,
Bij seken :

V. den Algemeen Secretaris :
H. de Diele De afdeeling hoofdman Bestuurder

3° 1.10.19 A. braderen en flamand 5.11.19

MINISTERE DE LA GUERRE Bruxelles, le 28.10.19
1ere Direction Générale
3° Bureau - N°. 36/P/6612

Monsieur Ch. Deruytter.
Monsieur L. Deruytter. Chef de Bureau.

En réponse à votre lettre du 17.10.19 j'ai l'honneur de vous faire savoir que votre fils le soldat Deruytter, Cyriel, 1er class. sera compris dans un prochain Arrêté Royal octroyant à titre posthume, la croix de Chevalier de l'ordre de Léopold II av. palm et la Croix de Guerre à des militaires tombés glorieusement à l'ennemi.

Dès que cet Arrêté aura été publié au Moniteur, vous pourrez recevoir les bijoux de ces distinctions, sur production d'un certificat dûment légalisé, établissant que vous êtes le père du défunt.

Veillez agréer, M.
l'assurance de ma considération distinguée.

Le Ministre de la Guerre,
Par ordre:
Pr le Directeur Général,
Pr le Chef de Division Délégué,

à l'origine
6/10 Châte
Deruytter

Slotwoord

Cyriel Deruytter was slechts één van de vele jonge knapen die het leven verloor in de Grote Oorlog. Zijn levensverhaal is voor velen onbekend. Maar net als het levensverhaal van die duizenden anderen verdient het de aandacht van elk van ons.

De Eerste Wereldoorlog raasde als een storm over de Vlaamse vlaktes, een spoor van dood en vernieling achterlatend. Het landschap werd voor altijd verminkt, en de littekens die achterbleven zullen ons altijd herinneren aan die tijd. De tijd waarin dapperen hun leven gaven voor het vaderland, voor vrede en voor vrijheid.

Vandaag resten ons enkel monumenten, gedenksteden, grasvelden vol witte grafstenen, keurig gerangschikte zielen, zoals ooit hun lichamen in gevechtsformaties stonden. Er rest ons enkel de mogelijkheid om hen te eren en ervoor te zorgen dat ze nooit vergeten worden. Het is ieders zorg dat het verleden zich nooit kan herhalen. Enkel door te leren uit het verleden kan men een betere toekomst construeren.

Exécution
no 7
3/12/19
no 100
11 et 12
me
5-1-20

MINISTÈRE de la GUERRE
 CABINET
 No 3 DEC 1919
 INDICATEUR GÉNÉRAL

De Burgemeester der Gemeente
 Zarren, Provincie West- Vlaanderen

10. bevestigd dat Charles Deruytter, geboren
 te Staden den 8 Juli 1861, beroep Postier,
 wonende te Zarren, de vader is van Cyriel
Deruytter, geboren te Zarren, den 3 Mei 1894,
 en gesneuveld op 't veld van eer te Westkoos-
 beke. (Hij behoorde tot het 1/2 Regiment Ja-
 gers te voet, 1/2 Bataillon, 1/2 Compagnie en
 zijn Stamnummer was No 28545.)

3

Ge Zarren, den 26 November 1919

De Burgemeester,
Booth

136/p/6612 - Als antwoord op Uw schrijven van 28 Oktober 1919.

De broer van Cyriel, Constant Deruytter, vocht ook drie jaar als soldaat aan het IJzerfront. Hij werd vereerd met het oorlogskruis, de herinneringsmedaille, overwinningmedaille, het ereteken van Koning Leopold met zwaarden en herinneringsmedaille van Koning Albert. In 1946 werd hij burgemeester van Zarren. In 1952 en 1958 werd hij opnieuw benoemd. Constant Deruytter overleed als burgemeester van Zarren op 4 september 1964 op 66 jarige leeftijd.

		ANS	MOIS	JOURS
de 15-1-15	de 5 A et en suite au 15 de			
de 14-5-15	de 1 ^{er} B ¹ de 2 ^e B ¹ du 1 ^{er} B ¹ du 1 ^{er} chasseurs à pied venant du 1 ^{er} B ¹			
de 21-5-15	de suite au 1 ^{er} B ¹ R. E.			
de 24-9-15	de la 1 ^{re} B ¹ du 1 ^{er} Bataillon de 1 ^{er} ch. à pied venant du 1 ^{er} B ¹ R. E.			
de 27-9-15	de suite au 1 ^{er} B ¹ R. E.			
de 14-5-15 au 31-9-15	Supportation	3	4	15
TOTAL...		3	4	15

VU.
 le 14 Mai 1920.
 Le Capitaine Quartier-Maître, H.
H. Gregoire
 Favorable à (*) cinq chevrons de front.
 A. B. (no) le 11-5-1920.
 Le Chef de corps,
P. Olivier
 Accordé (*) cinq chevrons de front.
 Gregfeld le 17 avril 1920.
 Le Commandant de la Division, G.
G. Hulst
 no 5678

Bronnen:

Archief van het Legermuseum te Brussel : Documentatiestukken nummer: 2270808, inboekingsstukken, Feuillet de punitions, Strijdersfonds

Archief van de gemeente Kortemark : Geboorteakten, Overlijdensakten, Tienjarige tafels van de gemeente Zarren

Archief van het Klein Seminarie te Roeselare : Palmaressen 1912; 1913; 1914, Betalingsboeken 1911-1912; 1912-1913; 1913-1914, Internaatsboeken

Hendrik De Grootte, Cyrille Deruytter (Heldhaftige zielen, nr.8), Brussel, 1922

Literatuur :

Internet : http://nl.wikipedia.org/wiki/eerste_wereldoorlog ; Massale rekrutering

Peter Bentein e.a., Burgemeesters en Gemeenteraden in het Krekedal (jaarboek Heemkundige kring Crekel beke, 2005), Kortemark 2006

Jos Demaree, Een kwarteeuw Zarren 1900-1925, Sint-Andries, 2002

Jos Demaree, Oorlog in de Belgique : het oorlogsdagboek van schoenmaker Felicien Vanhove uit Zarren 1914-1917, Koksijde, 2000

Marcel Werbrouck e.a., Het onderwijs in Groot-Kortemark (jaarboek Heemkundige kring Crekel beke 1991) Kortemark, 1992

¹ Vgl. Cicero, *Pro Milone* 4, 1:

² Naprijzen zijn een soort van beloningen die na het schooljaar werden uitgereikt aan de leerlingen die zich goed hadden gedragen en een goede inzet hadden getoond...

³ http://nl.wikipedia.org/wiki/eerste_wereldoorlog Massale rekrutering

⁴ Zie bijlage : Legermuseum Brussel

⁵ Een frontstreep kreeg men na het eerste jaar dienst. De volgende jaren kreeg men er telkens twee bij.

⁶ p.6 regels 9-11

⁷ (p11, regels 31-35)

⁸ (p22, regels 11-16)

16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
◦ Kortemark 24/02/1734 † Kortemark 30/10/1807 x Kortemark 05/05/1793	◦ Kortemark 06/12/1760 † Kortemark 27/12/1827	◦ Werken 25/07/1773 † Kortemark 13/05/1838 x Kortemark 15/05/1804	◦ Kortemark 15/01/1849 † Kortemark 25/02/1779	◦ Torhout 11/02/1773 † Torhout 27/10/1853	◦ Aartijke 20/02/1780 † Torhout 19/01/1861	◦ Lichtervelde 02/05/1788 † Lichtervelde 27/02/1855	◦ Lichtervelde 11/10/1815 † Lichtervelde 19/07/1785 † Lichtervelde 11/11/1834	◦ ca 1798 † Handzame 03/07/1887	◦ Handzame 27/09/1784 † Handzame 02/02/1834	◦ Ichtegem 04/04/1783 † Ichtegem 04/02/1845 x Ichtegem 29/08/1812	◦ Ichtegem 03/09/1785 † Ichtegem 06/09/1848	◦ Handzame 27/09/1784 † Handzame 02/02/1834	◦ Kortemark 18/01/1791 † Handzame 28/11/1861	◦ Werken 1802 † Werken 19/01/1880	◦ Werken 05/03/1845 † Werken 30/07/1811 x Werken 18/09/1829
Illumenatus VANSLEMBROUCK	Petrus VANSLEMBROUCK	Henry VERWICHTE	Maria Theresia VERWICHTE	Franciscus Ferdinand VERMEERSCH	Catharina GALLEWAERT	Petrus DEJAEGHERE	Barbara LABENS	Isabella Katharina VANDEWALLE	Pieter Joannes TRYBOU	Joannes Bartsch CHRISTIAENS	Eugenia Cecilia MNYN	Marie Theresia TRYBOU	Marie Theresia MONTON	Philippus BOSSY	Sophia Coleta DEKEYZER
8	9	10	11	12	13	14	15	6	7	3	1	2	5	4	3
◦ Kortemark 08/01/1796 † Kortemark 13/11/1879 x Kortemark 28/05/1829	◦ Kortemark 19/10/1806 † Kortemark 20/05/1871	◦ Torhout 07/10/1812 † Hooglede 25/04/1884 x Lichtervelde 18/05/1836	◦ Lichtervelde 11/10/1815 † Hooglede 06/09/1882	◦ Handzame 08/01/1820 † Handzame 12/06/1853 x Handzame 26/09/1842	◦ Ichtegem 21/04/1815 † Handzame 05/12/1895	◦ Handzame 20/04/1818 † Handzame 24/04/1885 x Werken 18/11/1854	◦ Handzame 08/09/1811 x Handzame 08/09/1811	◦ Kortemark 20/08/1851 † Kortemark 14/11/1902	◦ Kortemark 20/08/1851 † Kortemark 14/11/1902	◦ Kortemark 21/04/1884 † Kortemark 17/02/1949	◦ Kortemark 09/01/1880 † Kortemark 19/06/1943	◦ Langemark 08/10/1856 † Kortemark 04/12/1913	◦ Kortemark 19/09/1942 x Kortemark 19/09/1942	◦ Kortemark 26/12/1923 x Kortemark 26/12/1923	◦ Kortemark 28/04/1909 x Kortemark 28/04/1909
Petrus VANSLEMBROUCK	Maria Theresia VERWICHTE	Petrus VERMEERSCH	Regina DEJAEGHERE	Carolus Ludovicus VANDEWALLE	Coleta Sophia CHRISTIAENS	David TRYBOU	Amelia BOSSY	Desiderius VANDEWALLE	Romania TRYBOU	Celina Maria VANDEWALLE	Gustave Theophile VANSLEMBROUCK	Gustave Theophile VANSLEMBROUCK	Gaspar José VAN SLEMBROUCK	Maria Magdalena GEVAERT	Amandus VANSLEMBROUCK

16	Hieronymus GEVAERT	° Ruddervoorde 02/04/1742 † Ruddervoorde 28/11/1804	17	Maria Joanna SCHERRENS	° Ruddervoorde 09/02/1744 † Ruddervoorde 25/05/1807	18	Bernardus Norbertus RYCKX	° Handzame 06/06/1769 † Kortemark 13/05/1835	19	Angelina COUCKE	° Kortemark 28/04/1769 † Kortemark 18/06/1809	20	Ludovicus DOSQUET	° Roeselare 28/03/1777 † Kortemark 03/09/1853	21	Eugenia TIERS	° Kortemark 27/03/1779 † Kortemark 24/11/1854	22	Augustinus Bernardus VANDAELLE	° Kortemark 29/12/1774 † Kortemark 27/04/1843	23	Angela Coleta MAEKELBERGH	° Handzame 06/11/1798 † Kortemark 20/02/1839	24	Carolus Josephus CLAEYS	° Kortemark 16/01/1794 † Kortemark 26/11/1848	25	Marie Francisca DEJAEGHER	° Kortemark 24/03/1798 † Kortemark 21/07/1855	26	Henricus CEENAEME	° Staden 13/01/1780 † Ichtegem 07/05/1847	27	Victoria Cecilia BOCKE	° Ichtegem 01/12/1779 † Ichtegem 26/04/1840	28	Bernardus DEVELTER	° Staden 31/12/1788 † Staden 27/03/1845	29	Angela Victoria CARNIER	° Zaren 04/05/1800 † Staden 16/06/1836	30	Carolus VANOERSCHELDE	° Handzame 07/11/1797 † Kortemark 18/09/1869	31	Rosalia MINNE	° Rumbekke 14/04/1794 † Kortemark 13/01/1869
		x Ruddervoorde 30/01/1784			x Handzame 06/02/1803			x Kortemark 17/05/1796			x Handzame 06/02/1803			x Kortemark 13/10/1817			x ca 1814			x Staden 24/11/1827			x Handzame 18/08/1817																								
		° Ruddervoorde 14/01/1788 † Aartrijke 13/03/1847			° Kortemark 25/04/1821 † Kortemark 16/05/1901			° Kortemark 23/01/1801 † Zedelgem 08/08/1832			° Kortemark 15/01/1824 † Kortemark 29/01/1904			° Kortemark 29/10/1824 † Kortemark 10/02/1910			° Ichtegem 13/03/1827 † Kortemark 09/01/1886			° Staden 01/10/1828 † Kortemark 10/12/1889			° Kortemark 12/01/1832 † Gits 15/08/1915																								
		x Zedelgem 03/05/1827			x Kortemark 06/05/1848			x Kortemark 08/06/1821			x Kortemark 03/05/1851			x Kortemark 03/05/1851			x Kortemark 07/10/1892			x Kortemark 03/07/1862																											
		° Zedelgem 14/08/1830 † Kortemark 16/05/1902			° Kortemark 05/11/1857 † Kortemark 02/11/1907			° Kortemark 27/08/1898 † Torhout 06/07/1976			° Kortemark 13/07/1870 † Kortemark 16/01/1950			° Kortemark 11/10/1863 † Kortemark 12/06/1902																																	
		x Kortemark 12/10/1887			x Kortemark 12/10/1887			x Kortemark 02/02/1921																																							
		° Kortemark 21/04/1900 † Roeselare 10/01/1985																																													
		° Kortemark 26/12/1923																																													

Handzaamse jaargedachtenissen en een stukje dorpsgeschiedenis deel 5

Geloofd zij JESUS - CHRISTUS! Amen.

† Gedachtenis
over het jaar O. H. J. C.
1901.

I. OVERLEDENEN: -- MANSPERSONEN.

Alois Steelandt, jongman,
overl. 5 Januari — oud 15 jaren.
Lud. Van Nieuwenburg, echtgenoot,
28 Januari — 82 jaren.
Pieter Costenoble, echtgenoot,
5 Februari — 67 jaren.
Desiré Ramboer, echtgenoot,
8 Februari — 41 jaren.
David De Wilde, echtgenoot,
23 Februari — 61 jaren.
Louis Lammens, jongman,
14 Maart — 79 jaren.
Ivo Van den Broucke, jongman,
17 April — 80 jaren.
Eliazar Willaert, jongman,
24 April — 26 jaren.
Petrus D' Hondt, weduwaar,
24 Mei — 71 jaren.
Petrus Vileyn, echtgenoot,
31 Mei -- 76 jaren.

Marie - Th. De Wilde, weduwe,
13 Mei — 78 jaren.
Virginie Phlypo, echtgenote,
12 Juni — 42 jaren.
Juliana Soete, weduwe,
7 Augusti — 74 jaren.
Juliana De Visschere, echtgenote,
18 Augusti — 52 jaren.
Coleta Brackx, echtgenote,
4 September — 72 jaren.
Juliana Van Isacker, jonge d.
24 September — 76 jaren.
Marie - Th. De Ceuninck, weduwe,
19 November — 78 jaren.

Kinders onder de Eerste Communie: 28.
Te zamen: 62 overledenen.

II. GEBORTEN: 105.

III. HUWELIJKEN: 14.

IV. EERSTE COMMUNIE op 28 Maart

56 Eerste Com. — 22 knecht. — 34 docht.
Opzegging en uitleg van den Catechismus.
100 punten te winnen.

Hect. Brackx 90 p.	Anna Doom 100 p.
Cyr Provoost »	Celina Phlypo »
Aimé Lesy 85 p.	Valen. Struyve »
H. Vandevelde »	Syl. Vanthuyne »
Cyriel Soenen 83 p.	Aug. Verlinde 95 p
Leop. Tampeete »	Alb. Depuydt »
	Alice Loncke 90 p
	M. Vansteelandt »
	Marie Lowie 80 p
Marie Brackx 100 p	Emma Verhaeghe »
Alida Caen »	Math. Willaert »

Livien De Wilde, jongman,
overl. 12 Juni — oud 61 jaren.
Leonard Kindt, weduwaar,
15 Juni — 58 jaren.
Desiré Lowie, echtgenoot,
30 Juni — 57 jaren.
Hendrik Reynaert, echtgenoot,
10 Juli — 66 jaren.
Ambroos Maeckelberg, echtgenoot,
31 Augusti — 75 jaren.
Karel Dejonckheere, weduwaar,
7 September — 64 jaren.
Richard Braem, jongman,
19 September — 65 jaren.
Ambroos Dewulf, echtgenoot,
8 October — 85 jaren.
Polydoor Van de Poele, echtgenoot,
17 October — 34 jaren.
Jan Brion, jongman
24 November — 77 jaren.

— VROUWSPERSONEN. —

Coleta Soete, weduwe,
5 Februari — 82 jaren.
Maria Storme, weduwe,
12 Febr. — 86 jaren.
Sophie Dedecker, jonge dochter,
21 Febr. — 76 jaren.
Elodie Deschepper, jonge d.
20 Maart -- 17 jaren.
Virginie Maes, jonge d.
26 Maart — 69 jaren.
Rosalie Theunynck, weduwe,
15 April — 79 jaren.
Virginie Denduyver, jonge d.
1 Mei — 84 jaren.

V. SCHOLEN:

Knechtenscholen . . .	199
Meisjesscholen . . .	229
	<hr/>
Te zamen,	428

Zondagsch.: Kn. 80; Docht. 94. — 174.

VI. Er zijn binst dit jaar 20,000
H. Communien uitgedeeld geweest.

TOT GEDACHTENIS.

Zijne Doorl. Hoogw. Monsigneur Wafelaert is op 3 Mei het H. Vormsel komen bedienen. 99 jongelingen zijn gevormd geweest en 111 Dochters.

Bij Koninklijk besluit van 22 Augusti 1901, wierd de nieuwe parochie van Edewalle opgericht; Door die inrichting zijn van de parochie van S. Adrianus, 104 huizezin en aigenomen met eene bevolking van rond de 500 zielen.

Ter gelegenheid van den Jubilé van het H. Jaar 1900, die te verdienen was in het Bisdom van Brugge, binst de 6 laatste maanden van 1901, is er van 17 tot 27 October, eene zending gepredikt geweest door de Eerw. Paters Redemptoristen Meunier, Samoy en Bossuyt, van het klooster van Rousselaere. De oefeningen wierden met vele godvruchtigheid gevolgd, en bij de 2000 H. Communien wierden binst de zending uitgedeeld.

Druk. Dewilde - Delaeter, Handzaamse.

Geloofd zij JESUS-CHRISTUS! Amen.

† Gedachtenis
over het jaar O. H. J. C.
1902.

I. OVERLEDENEN: — MANSPERSONEN.

Alois Reynaert, echtgenoot,
overl. 10 Maart — oud 56 jaren.
Desiré Vangheluwe, echtg.
17 April — 64 jaren.
Jacobus Demarest, weduw.
17 Juni — 73 jaren.
Kar.-L. Meersseman, echtg.
26 Augusti — 61 jaren.
Francies Hindryckx, echtg.
21 September — 70 jaren.
Emiel Andries, jongman,
10 October — 52 jaren.
Joseph Vivey, weduwaar,
27 October — 74 jaren.
Desiré Vandewalle, echtg.
14 November — 51 jaren.
Oscar Braem, jongman,
16 November — 16 jaren.
Leonard Muylle, echtgenoot,
19 November — 29 jaren.

Drukk. C. Decorte, Handzaeme.

Ivo Vanhonsebrouck, echtg.
overl. 23 November — oud 73 jaren.
Lud. Hellem, weduwaar,
24 November — 77 jaren.
Henri Lamote, jongman,
25 November — 63 jaren.
E. H. Désiré Pattyn, overleden te
Brugge, en hier begr. den 12 Dec. 73 jaren.

— VROUWSPERSONEN. —

Angela Verduyn, weduwe,
overl. 3 Januari — oud 73 jaren.
Amelia Bracquez, jonge d.
7 Februari — 99 jaren.
Carolina Deseure, weduwe,
19 Februari — 75 jaren.
Ludovica Geldof, jonge d.
4 Maart — 67 jaren.
Coleta Vanthuyn, weduwe,
8 April — 86 jaren.
Amelia Debouck, weduwe,
9 April — 71 jaren.
Rosalie Cordy, jonge d.
18 Mei — 66 jaren.
Barbara Proot, weduwe,
13 Juni — 100 jaren.
Ludovica Quaghebeur, wed.
3 Juli — 65 jaren.
Emma De Stoop, echtgenote,
9 Juli — 59 jaren.
Virginie Lepoutre, echtgen.
25 Augusti — 73 jaren.

Philomena Andries, weduwe,
overl. 3 September — oud 55 jaren.
Oct. Vanhonsebrouck, wed.
7 September — 72 jaren.
Sidonie Double, echtgenote,
14 September — 53 jaren.
Ludovica Andries, weduwe,
22 October — 91 jaren.
Barbara Dejonghe, weduwe,
30 October — 74 jaren.
Carolina Vanroose, weduwe,
2 November — 81 jaren.
Elisa Beernaert, jonge d.
7 November — 20 jaren.
Ludovica Verhaeghe, echtg.
20 November — 61 jaren.
Marie-Th. Paccu, jonge d.
4 December — 75 jaren.
Cecilia Vergote, jonge d.
11 December — 81 jaren.
Blondine Proot, echtgenote,
28 December — 79 jaren.
Kinders onder de Eerste Communie: 21.

Te zamen 57 overledenen.

II. GEBOORTEN: 88.

III. HUWELIJKEN: 12.

IV. EERSTE COMMUNIE op 20 Maart
51 Eerste Com. — 30 knecht. — 21 dochters.
Opzegging en uitleg van den Catechismus.
100 punten te winnen.

1^e met 100 punt. Achiel Chielens, Em. Van
Coppennolle, M. Verhoest,
Felix Van de Walle.
2^e met 95 „ J. Cateeuw, H. Doom,
Rich. Vandenberghe.
3^e met 91 „ Leo De Beuckelaere,
Maurits Van Rietvelde.
4^e met 90 „ P. Anseeuw, Cyr. Van-
Rietvelde, J. Vanthuyn.

1^e met 100 punt: Margareta Ampe,
Celina Dejonghe,
Stephanie Devoldere,
Zulma Embo.

2^e met 98 „ Aug. Demeulenaere,
Leonie Deschepper,
Laura Desplenter,
P. Vannieuwenhuyze.

3e met 95 „ Julie Anseeuw,

4e met 91 „ Eugenie Beernaert.
Elvira De Ceuninck.

V. Er zijn binst dit jaar 18,500 H. Comm.
uitgedeeld geworden.

TOT GEDACHTENIS.

Op 8 April vierde geheel de gemeente den
plechtigen Jubilé van 100 jaar onderdom
van de eerbare Vrouw BARBARA PROOT,
weduwe van Jan STEELANDT. Blijder feeste
en prachtiger stoet wierden hier nooit ge-
zien en duizende vreemdelingen kwamen
de eeuwelinge vereeren. Jammer dat de jub-
lées zoo korten tijd de feesten overleëft
heeft.

Gedurende het jaar 1902 werden in de parochie ge-
sticht: 1. De Lijfrentgilde "Hand en Hand". 2. De
maatschappij van verzekering tegen de sterfte der
geiten "Allen voor een - Een voor allen". 3. Eene
maatschappij van verzekering tegen brand.

GELOOFD ZIJ JESUS-CHRISTUS. AMEN.

† Gedachtenis

over het jaar O. J. J. C. 1903.

OVERLEDENEN: — Manspersonen, 25.

6 Jan ^l .	Brackx Cyriel, Jongm ⁿ .	15 j
13 »	Brabant Kar. L. Echtg.	80 »
20 »	Embo Kar. Lod. id	55 »
25 »	De Bruyne Ivo id	63 »
2 Febr.	Degraeve Petrus id	50 »
10 Maart	Vandersyppe Alex. w ^r	86 »
16 »	Couchez Arthur, J ⁿ	18 »
18 »	Van Allemeersch Amb. E ^t	87 »
21 Mei	Dewulf Cyriel, J ⁿ	21 »
27 »	Lins Franciscus w ^r	78 »
5 Juni	Crevits Louis, echtg.	75 »
12 »	Braem Gaston, J ⁿ	26 »
16 »	Van der Meersch Ber. E ^t	62 »
16 »	Bracquez Theoph. J ⁿ	21 »
1 Juli	Goddeyne Jos. wed ^r	81 »
11 »	Denduyver Ambr. E ^t	65 »
18 »	Verhelst Louis, echtg.	50 »
19 Aug ⁱ	Billiet Edward, J ⁿ	59 »
1 Sept.	Doom Ludov. echtg.	70 »
29 »	Vannieuwenhuys Am. w ^r	80 »

GEBOORTEN : 89.

HUWELIJKEN : 24.

Binst het jaar 1905 wierden 20,500 H. Communien uitgedeeld.

EERSTE COMMUNIE op Donderd. 2 April.

44 Eers^e Com. 21 Knecht. 23 Docht.

OPZEGGING & UITLEG VAN DEN CATHEC.

Er waren 100 punten te winnen.

1 met 100 punten. Cyriel Van Biervliet.

2 met 95 punten. {
Cyriel Dewilde.
Oscar Roelens.
Oscar Soenen.

3 met 93 punten. {
Louis Soenen.
Jules Van Rietvelde.

4 met 80 punten. Desire Anseuw.

5 met 75 punten. Cyriel Van Damme.

1 met 100 punten. {
Romanie Ramboer
Maria Vens.

2 met 95 punten. {
Adrienne Depuydt.
Irma Farasyn.
Ida Lenoir.

3 met 90 punten. {
Leonie Demeulenaere.
Herminie Pacquen.
Martha Van de Wiele.

4 met 85½ punten. Maria Laleman.

5 met 80 punten. Augusta Vansteelandt.

6 met 75 punten. Alice Devoldere.

31 Oct. Sanders Daniel, wed^r 81 j.

6 Dec. Dewilde Clemens, echtg. 77 »

21 » Myny Valentyn, wed^r 71 »

Vrouwspersonen 19.

15 Jan^l. Dekeyser Eugenie, J. d. 85 »

23 » Cateeuw Christ. id 80 »

22 Febr. Van Isacker Oct. id 75 »

28 » Ryngaert Franc. wed^e 80 »

30 Maart Vileyen Euphr. j. d. 30 »

22 April Dewilde Coleta, wed^e 80 »

12 Mei Desmedt Leonie, j. d. 50 »

13 » Van de Moortele Oct. id 68 »

10 Juni Castelein Oct. echtg. 65 »

29 » Dekien Franc. id 73 »

23 Juli Van den Briele Ros. id 72 »

24 Sept. Vens Eugenia. wed^e 74 »

18 Nov. Van Coppenolle M. T. id 83 »

20 „ Cosyn Rosalie, wed^e 67 »

23 „ Vermeulen Amel. j. d. 92 »

26 „ Stubbe Juliana, wed^e 80 »

27 „ Rondelez Virg. id 76 »

9 Dec. Tanghe Coleta, j. d. 76 »

11 „ Mommerency Bertha, id 11 »

KINDEREN beneden de 1^e Communie 15

Te zamen 57 overledenen.

TER GEDACHTENISSE.

Van 17 tot 25 Januari werd de vernieuwing der zending gepredikt door de E. P. Redemptoristen Meunier, Delpitte en Borremans, van het Klooster van Rousselaere. De oefeningen wierden met veel godvruchtigheid en buitengewone neerstigheid gevolgd.

In 't begin van Maart, wordt de Heer Alf. Basyn-Matten Koster benoemd. — Jufvrouw Julie Vanhonsebrouck wordt Prefekte der Congregatie gekozen, in vervanging van Jufvrouw Octavie Vandemoortele, overleden.

In de Gemeentekiezing van 18 October, wierden herkozen de H. H. Hipp. Ampe; Burgm., Amb. Ampe, Schepen, Des. Vanthuyne. Rene Van Rietvelde, leden. — De Heer Henri Chielens wordt gekozen in plaats van den Heer Ch. Van de Moortele, Schepen, die niet begerde herkozen te worden.

De bereiding tot den Biddag werd gepredikt door den E. P. Patricius, van de Capucienen van Brugge, en op den Biddag en volgende 8 dagen wierden meer dan 2000 H. Communien uitgedeeld.

Op 6 December is overleden Clemens Dewilde, die sedert 1857 getrouwe Kerkbaliu geweest is.

Gedurende dit jaar werd het nieuw Gemeentehuis gebouwd en voltrokken. Het plan werd gemaakt door den Heer Th. Nolf, bouwmeeester te Thourout, en de werken wierden aangenomen en uitgevoerd door de H. H. Boutelezier & Rosselle van Cortemarck.

Druk. — De Wilde - De Laeter, Handzaeme.

Inhoud Mededelingen 27ste jaargang 2008

VCGH	Aankondiging nieuwe uitgave	nr. 1 blz. 39
	Schenken van bidprentjes en rouwbrieven	nr. 1 blz. 39
	Verhuis	nr. 3 blz. 59
	Bibliotheekaanwinsten	nr. 3 blz. 72
	Voorzitterswissel VCGH	nr. 4 blz. 75
Joris Lamon en Michel Lowie	Handzaamse jaargedachtenissen en een stukje dorpsgeschiedenis deel 3	nr. 1 blz. 48
	Handzaamse jaargedachtenissen en een stukje dorpsgeschiedenis deel 4	nr. 3 blz. 60
	Handzaamse jaargedachtenissen en een stukje dorpsgeschiedenis deel 5	nr. 4 blz. 89
Georges Houvenaeghel	Kwartierstaat Vantroostenberge Carlo	nr. 1 blz. 42
	Kwartierstaat Vandenhouweele Jozef	nr. 1 blz. 43
G.B. Zonnebeke	Aankondiging studiedag emigratie naar Canada	nr. 1 blz. 44
Wilfried Maertens	Registers Plattelandse Vrouwen; huwelijken, deel 2 (1/2)	nr. 1 blz. 87
	Registers Plattelandse Vrouwen; overlijdens, deel 2 (2/2)	nr. 2 blz. 127
Françoise Huyghe	Kwartierstaat Van Haecke Ludovicus	nr. 2 blz. 55
	Kwartierstaat Mermuys Ludovica Theresia	nr. 2 blz. 56
	Correctie kwartierstaat vorig nummer	nr. 3 blz. 58
Frans Degraeve	Kwartierstaat Frans Degraeve	nr. 3 blz. 71
Nikolaas Willaert en Dries Sticker	Cyriel Deruytter	nr. 4 blz. 77
José Van Slembrouck	Kwartierstaat Gaspar Van Slembrouck	nr. 4 blz. 87
	Kwartierstaat Maria Gevaert	nr. 4 blz. 88